

**CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA**

Broj: 01-21999/1

Podgorica, 21. decembar 2017. godine

**MINISTARSTVO EKONOMIJE
- n/r ministarke g-đe Dragice Sekulić -**

Poštovana gospođo Sekulić,

Na osnovu Vašeg akta, broj: 30-67/2017-1 kojim se traži mišljenje na *Strateške smjernice razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća 2017 - 2020. godine*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst *Strateške smjernice* i pripremljeni Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Dostavljenim Smjernicama se definišu pravci razvoja sektora MMSP, a zasnovani su na bazi detaljnih analiza stanja ekonomije i segmenta MMSP u Crnoj Gori i usklađeni su sa relevantnim Nacionalnim i EU dokumentima: Program ekonomskih reformi 2017 – 2019. godine, Pravci razvoja Crne Gore 2015 – 2018. godine, Industrijska politika Crne Gore do 2020. godine, Strategija ženskog preduzetništva i Small Business Act.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i Izvještaj o analizi uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, za implementaciju Smjernica nije potrebno obezbjeđenje dodatnih finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija daje saglasnost na *Strateške smjernice razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća 2017-2020.godine*.

S poštovanjem,

MINISTAR
Darko Radunović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

MINISTARSTVO EKONOMIJE- DIREKCIJA ZA RAZVOJ MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA

NAZIV PROPISA

STRATEŠKE SMJERNICE RAZVOJA MMSP 2017-2021

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

U skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore za 2017. godinu, bila je predviđena izrada Strategije za razvoj MSP 2017 – 2021, sa okvirnim akcionim planom za IV kvartal 2017. godine. Realizacija izrade Strategije je bila predviđena iz sredstava projekta GfA IPA 2014. Realizacija IPA projekta je zbog neuspjelog prvog poziva odložena, usljed čega je formirana međuinstitucionalna radna grupa (Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća, Ministarstvo ekonomije, Privredna komora i Unija poslodavaca), kojom je koordinirala Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća. Do izrade Strategije za razvoj malih i srednjih preduzeća, Radna grupa je izradila dokument Strateške smjernice razvoja MMSP 2017 – 2021. Izrada dokumenta nije uzrokovala finansijske troškove.

U 2017. godini, u Crnoj Gori je, prema podacima Monstata, bilo 25.991.127 MSP, što, u odnosu na 21.127 u 2011. godini, što čini povećanje od 23,02%. Učešće MSP u ukupnom broju preduzeća u 2017. godini je 99,75%, što se poklapa sa EU prosjekom gdje MSP čine više od 99% ukupnog broja preduzeća. U bruto dodatoj vrijednosti MMSP učestvuju sa 69%, dok u ukupnom prometu sektor MMSP učestvuje sa 78%.

Ovaj dokument, kao što mu naziv kaže, ima za cilj da budućem izrađivaču Strategije razvoja MMSP pruži strateške smjernice pravaca unaprijeđenju poslovnog okruženja, koja će dati dodatni impuls unaprijeđenju održivog društveno – ekonomskog razvoja u procesu EU integracija. Takođe, dokument pruža pregled realizacije i efekte Strategije 2011 - 2015.

Strateške smjernice razvoja MMSP 2017 – 2021 obuhvataju:

1. Unaprijeđenje poslovnog okruženja, sa sljedećim mjerama:

- Unaprijeđenje regulatornog okvira za poslovanje MMSP i primjena RIA
- Unaprijeđenje poslovnog okruženja za poslovanje MSP i efikasnosti administrativnih procedura
- Unaprijeđenje dijaloga javnog i privatnog sektora.

2. Unaprijeđenje preduzetničke infrastrukture i jačanje preduzetničkih znanja i vještina, sa sljedećim mjerama:

- Unaprijeđenje podrške za osnivanje novih preduzeća preduzeća za mlade, žene, socijalno preduzetništvo (informativna, savjetodavna, obuke, finansijska podrška)
- Unaprijeđenje institucija podrške za razvoj preduzetništva (preduzetnička infrastruktura-inkubatori, biznis centri, impulsno-preduzetnički centri, tehnološki parkovi, akceleratori)
- Unaprijeđenje preduzetničkog učenja na svim nivoima obrazovanja
- Unaprijeđenje veza sistema obrazovanja i privrede.

3. Unaprijeđenje mehanizama finansijske podrške MMSP sa sljedećim mjerama:

- Unaprijeđenje ponude i mogućnosti korišćenja kreditnih plasmana (IRF, banke, MFI, itd.)
- Unaprijeđenje ponude i mogućnosti korišćenja faktoring aranžmana
- Razvoj novih/unaprijeđenje postojećih finansijskih instrumenata (kreditnih garancija,

- mikro kredita, venture/ equity kapitala, poslovnih anđela, itd.)
- Unaprijeđene ponude i mogućnosti korišćenja grantova
- Unaprijeđene korišćenja finansijskih instrumenata u okviru EU programa (COSME, HORIZON, FP9, IPA, WB EDIF, itd)
- Unaprijeđene kapaciteta MSP za pristup i upravljanje finansijskim sredstavima (finansijska pismenost i investiciona spremnost)

4. Unaprijeđene konkurentnosti MMSP, sa sljedećim mjerama:

- Unaprijeđene podrške inovativnosti MMSP
- Jačanje internacionalizacije i izvoza
- Podrška usvajanju i veće primjene IT u MMSP
- Unaprijeđene instrumenata podrške ženskom preduzetništvu i preduzetništvu mladih
- Razvoj zelene ekonomija
- Unaprijeđene povezivanja i uključivanja u međunarodne lance vrijednosti
- Unaprijeđene statističkog praćenja MMSP sektora
- Unaprijeđene podrške MMSP za implementaciju i certifikaciju zasnovanu na sistemu kvaliteta.

Navedenim aktom rješavaju se sljedeći problemi:

- Definišu se pravci razvoja sektora MMSP
- Služi kao polazni dokument za izradu nove Strategije razvoja MMSP
- Budućem izrađivaču Strategije razvoja MMSP pruža strateške smjernice pravaca unaprijeđenja razvoja MMSP
- Dokument pruža pregled realizacije i efekte Strategije razvoja MSP 2011 – 2015.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Predloženim dokumentom su definisane sljedeće smjernice:

- Unaprijeđene poslovnog okruženja
- Unaprijeđene preduzetničke infrastrukture i jačanje preduzetničkih znanja
- Unaprijeđene mehanizama finansijske podrške MMSP
- Unaprijeđene konkurentnosti MMSP

Ostvarivanje strateških smjernica je definisano ostvarivanjem 21-ne mjere.

Zaključci i smjernice izneseni ovim dokumentom su zasnovani, na bazi detaljnih analiza stanja ekonomije i segmenta MMSP u CG, i usklađeni su sa relevantnim Nacionalnim i EU dokumentima: Program ekonomskih reformi 2017 – 2019. godine, Pravci razvoja Crne Gore 2015 – 2018. godine, Industrijska politika Crne Gore do 2020. godine, Strategija ženskog preduzetništva i Small Business Act.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Programom rada Vlade Crne Gore za 2018. godinu predviđena je izrada Strategije razvoja MMSP, kako bi se preciznije definisali ciljevi i aktivnosti iz dokumenta Strateške smjernice razvoja MMSP 2017-2021.

Izrada nove Strategije za razvoj MSP će zavisiti od planirane dinamike realizacije Programa IPA 2014. Očekuje se da će nadležne institucije opredijeliti punu angažovanost zaposlenih za realizaciju aktivnosti i samim tim ispunjavanje ciljeva ovog akta.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.

- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Sprovedena politika iz ovog akta, donijeće najznačajije efekte za poslovanje malih i srednjih preduzeća, koji se ogledaju u:

- unaprjeđenju poslovnog ambijenta skraćivanjem administrativnih procedura i troškova,
- jačanju dostupnosti i raspoloživost finansijskih sredstava kroz kredite, faktoring, garancije i jačanju znanja MSP o upravljanju finansijama,
- unaprjeđenju konkurentnosti MSP kroz unaprjeđenje raspoloživosti savjetodavnih usluga i informacija, internacionalizacije MSP i jačanja izvoza, inovativnosti, preduzetničkih kompetencija, formalne i neformalne edukacije u MSP, privatno-javnog partnerstva u kreiranju i implementaciji politike MSP, jačanje institucionalne infrastrukture za MSP (biznis centara, tehnoloških parkova), unaprjeđenje društvene odgovornosti, uloge žena u biznisu, promocije MSP itd,
- unaprjeđenju infrastrukture za poslovanje početnika u biznisu (inkubatora), finansijske podrške za start up, kao i informacija, savjeta i pomoći prilikom osnivanja i kasnijeg poslovanja novoosnovanih preduzeća.

Navedeni efekti će u kratkom roku doprinijeti ostvarivanju planiranih rezultata:

- povećanje broja MSP
- povećanje zaposlenosti u MSP
- povećanje učešća MSP u ukupnoj zaposlenosti
- povećanje učešća MSP u izvozu
- povećanje učešća MSP u BDP.

Očekivani efekti ovog akta na duži rok odnose se na razvoj preduzetničkog društva, otvaranje novih radnih mjesta i smanjenje nezaposlenosti, uravnoteženje regionalnog razvoja i stvaranje konkurentnog sektora MSP i njegovog većeg doprinosa u ukupnoj vrijednosti crnogorske ekonomije.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Predmetni akt ne zahtijeva obezbjeđenje finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Dokument je izradila međusektorska radna grupa, koju su činili predstavnici: Ministarstva ekonomije - Direkcije za razvoj MSP (Kordinator i četiri člana), Ministarstvo ekonomije (1 član), Privredna komora Crne Gore (1 član), Unija poslodavaca (1 član). U okviru izrade dokumenta obavljene su konsultacije sa 29 relevantnih institucija javnog i privatnog sektora, kojom prilikom im je omogućeno izjašnjavanje, iznošenje prijedloga, primjedbi i komentara, na tekst predloženog dokumenta.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Ovaj dokument, ima za cilj da budućem izrađivaču Strategije razvoja MMSP pruži strateške smjernice pravaca unaprijeđenju razvoja sektora MMSP, koja će dati dodatni impuls unaprijeđenju održivog društveno – ekonomskog razvoja u procesu EU integracija. Takođe, dokument pruža pregled realizacije i efekte Strategije 2011 – 2015, s obzirom na navedeno, ne predviđa aktivnosti monitoring i evaluacije, što će biti obuhvaćeno Strategijom razvoja MMSP.

Datum i mjesto

11.12.2017. godine, Podgorica

Starješina

